

STYRELSEN FOR
IT OG LÆRING

Skolefamilier

En vejledning til at bygge sin
skolefamilie og læse resulta-
terne

Børne- og Undervisningsministeriet

Skolefamilier

Skolefamilieværktøjet på uddannelsesstatistik.dk | [Grundskole](#) | [Skolefamilier](#) er et digitalt værktøj, der har til formål at give den enkelte almene kommunale folkeskole mulighed for at danne en såkaldt familie af beslægtede skoler, som det giver mening at sammenligne sig med på en række centrale indikatorer på folkeskoleområdet.

Værktøjet giver mulighed for at danne en familie på baggrund af en række valgte kendetegn, som brugeren oplever som bestemmende for skolens mulighed for blandt andet at højne trivslen eller mindske elevfraværet. Det nye skolefamilieværktøj er dermed et fleksibelt værktøj, der giver brugeren mulighed for selv at vælge de kendetegn, som brugeren oplever som bestemmende for sin skole og som væsentlige faktorer at have øje for ifm. kvalitetsudvikling. Skolens kendetegn består af kendetegn ved skolens elevsammensætning samt øvrige rammevilkår, såsom antal elever og hvor i landet skolen er beliggende.

Den primære målgruppe er skoleledelse, -bestyrelse og -forvaltning, der kan have interesse i at sammenligne deres skole – eller en specifik skole i kommunen – med skoler med lignende rammebetingelser. Formålet kunne fx være at oprette et skolenetværk til samarbejde og erfaringsudveksling omkring elevers læring og trivsel. Denne vejledning informerer om, hvordan skolefamilier kan bruges i vurderingen af en skoles nøgletal og eventuel kvalitetsudvikling via skolenetværk.

Indhold

Skolefamilier	2
Hvad er en skolefamilie?	3
Hvordan danner man en skolefamilie?	5
Hvordan læses skolefamiliens resultater?	9
Hvordan kan man bruge skolefamilier?	11
Bag om skolefamiliers kendetegn	12
Hvilke skoler indgår i skolefamilieværktøjet?	14

Hvad er en skolefamilie?

En skolefamilie er en gruppe af skoler, der ligner hinanden på en række udvalgte kendetegn. Disse kendetegn bygger hhv. på oplysninger på elevniveau, herunder elevernes sociale baggrund, og oplysninger på institutionsniveau. **Kendetegnene** omfatter:

- Elevniveau - Elevers sociale baggrund:
 - Elevernes herkomst
 - Forældrenes uddannelsesniveau
 - Forældrenes indkomstniveau
- Elevniveau – Skolekarakteristika:
 - Andel specialelever
 - Antal elever pr. klassetrin
 - Klassetrin der udbydes på skolen
- Institutionsniveau:
 - Beliggenhed (kommune og region)
 - Antal indbyggere i den by, hvor skolen er beliggende

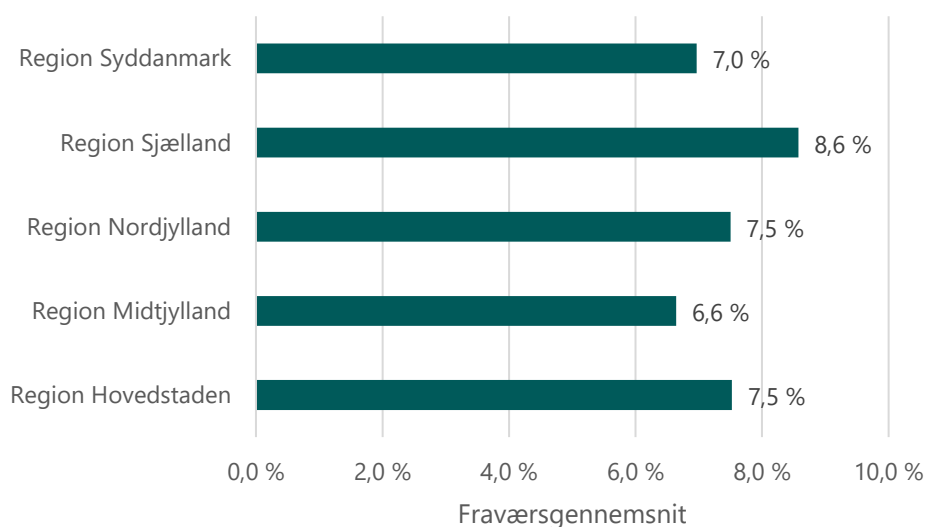
De enkelte kendetegn udbygges i denne vejledning i afsnittet 'Bag om skolefamiliers kendetegn'. En skolefamilie kan dannes pba. alle eller flere af kendetegnene i værktøjet på [Grundskolen | Skolefamilier \(uddannelsesstatistik.dk\)](#). Når de bestemte kendetegn er valgt, dannes ens skolefamilie. Skolefamiliens størrelse (antal skoler) afhænger af, hvor mange kendetegn der vælges.

Efter dannelse af en skolefamilie kan man sammenholde nøgletal for ens valgte skole med nøgletal hhv. for skolefamilien samlet og de enkelte skoler i skolefamilien samt på landsplan. For at opnå de mest meningsfulde visninger, anbefales det, at skolefamilien indeholder 5-40 skoler.

De **centrale nøgletalsområder** i skolefamilieværktøjet er:

- Elevfravær
- Skoletrivsel
- Karakterer
- Overgang til ungdomsuddannelse

I Figur 1 ses et eksempel på, hvordan nøgletallet 'gennemsnitsfravær' varierer i de forskellige beliggenhedsregioner. Ved at vælge kendetegnet 'region' i skolefamilieværktøjet kan man fx sammenligne gennemsnitsfraværet på ens egen skole med gennemsnitsfraværet blandt andre skoler beliggende i samme region.

Figur 1 Fraværs gennemsnit 2023/24 fordelt på beliggenhedsregion

Anm.: Data er opgjort for almene kommunale folkeskoler.

Kilde: Grundskolernes indberetning af fravær til Styrelsen for It og Læring

Skolefamilien kan yderligere indsnævres med andre kendetegn, fx andel specialelever, hvorved familien kun vil inkludere skoler beliggende i den pågældende region og med den pågældende andel specialelever, som den valgte skole selv. Skolefamilien kan dermed give et andet grundlag for sammenligning af nøgletal end blot landsgennemsnittet.

Forskel til socioøkonomisk reference

Skolefamilieværktøjet skal betragtes som et værktøj til at sammenligne flere forskellige nøgletal for en skole med nøgletallene for andre skoler, der matcher den pågældende skole på bestemte kendetegn. Dermed har skolefamilieværktøjet bredere anvendelsesmuligheder end socioøkonomisk reference, der er beregnet alene for nøgletallet karakterer.

I den socioøkonomiske reference for karakterer er det desuden fastlåst, hvilke baggrundskarakteristika referencen baseres på, hvorimod skolefamilieværktøjet giver brugeren mulighed for at til- og fravælge, hvilke specifikke kendetegn familien skal baseres på. Socioøkonomisk reference for karakterer er desuden – som navnet antyder – alene baseret på socioøkonomiske faktorer. Skolefamilieværktøjet omfatter både elevens sociale baggrund samt rammevilkår såsom skolestørrelse og geografisk beliggenhed.

For mere information om socioøkonomisk reference, se bl.a. følgende vejledning: [Vejledning | Den socioøkonomiske reference \(uddannelsesstatistik.dk\)](#).

Hvordan danner man en skolefamilie?

Skolefamilier er tilgængelig på [Grundskolen | Skolefamilier \(uddannelsesstatistik.dk\)](https://uddannelsesstatistik.dk). Værktøjet er en dashboard-visning under fanen 'Skolefamilier'.

Figur 2 Danmarkskortet

Vælg din skole

Skolefamilieværktøjet giver mulighed for at sammenligne skoler, der ligner hinanden på en række selvvalgte kendetegn. Start med at vælge din skole, og naviger videre til at danne en skolefamilie.

BRUNE OG UNGEVINDINGS-MINISTERIET

Filtrer på region	Filtrer på kommune	Vælg skole
	<ul style="list-style-type: none"> Albertslund Allerød Assens Ballerup Billund Bornholm Brøndby Brønderslev Dragør Egedal Esbjerg Fanø Favrskov Faxe Fredensborg Fredericia Frederiksberg Frederikshavn Frederikssund Furesø Faaborg-Midtfyn Gentofte Gladsaxe Glostrup Greve Gribskov Guldborgsund 	<ul style="list-style-type: none"> 10. classeskolen 4kløverskolen Absalons Skole Absalonskolen Agedrup Skole Agerbæk Skole Agerskov Skole Alkestrupskolen Allerslev Skole Alminde-Viuf Fællesskole Alslev Skole Amager Fælled Skole Andst Børne- og Skolecenter Anholt Skole Anna Trolles Skole Ans Skole Ansager Skole Ansgarskolen Antvorskov Skole Arden Skole Arena Skole og Fritid Arenaskolen Arnborg-Kølkær Skole Artium Skole Asferg Skole Asgård Skole Askov-Malt Skole

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

I dette afsnit gennemgås et eksempel på dannelse af en skolefamilie med skolen 'Absalons Skole' som udgangspunkt.

I dashboardet starter man med at vælge en skole på danmarkskortet, evt. ved først at filtrere på en region eller kommune og så vælge den relevante skole i den afgrænsede skoleliste. Herefter klikker man på byggeklods-ikonet, 'Byg din skolefamilie', der kommer frem, når en skole er valgt.

Figur 3 Byg din skolefamilie

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Man sendes herefter videre til siden, hvor man kan danne sin skolefamilie.

Figur 4 Oversigt over kendetegn

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Det er her muligt at vælge nogle af de kendetegn, der karakteriserer den valgte skole, og på den måde danne en familie af skoler, der ligner ens skole på de valgte kendetegn. Fx har Absalons Skole ingen specialelever. Hvis brugeren klikker på '0 pct.' til højre for 'Andel specialelever', afgrænses de totale 1.157 skoler i skolefamilieværktøjet til de skoler, der ligesom Absalons Skole har 0 pct. specialelever. Det er nødvendigt at tilvælge kendetegn, som skolefamilien ønskes bygget på, indtil skolefamilien indeholder 5-40 skoler. Skolefamiliens størrelse fremgår af skoletællerne øverst til højre.

Byggesiden viser den valgte skoles kendetegn inden for:

- Klassestrinsudbud
- Elevtal pr. årgang
- Beliggenhedsbystørrelse
- Region/kommune
- Andel specialelever
- Forældre med videregående uddannelse
- Forældre med højst ungdomsuddannelse
- Andel med ikke-vestlig herkomst
- Andel i øvre indkomstgruppe
- Andel i nedre indkomstgruppe

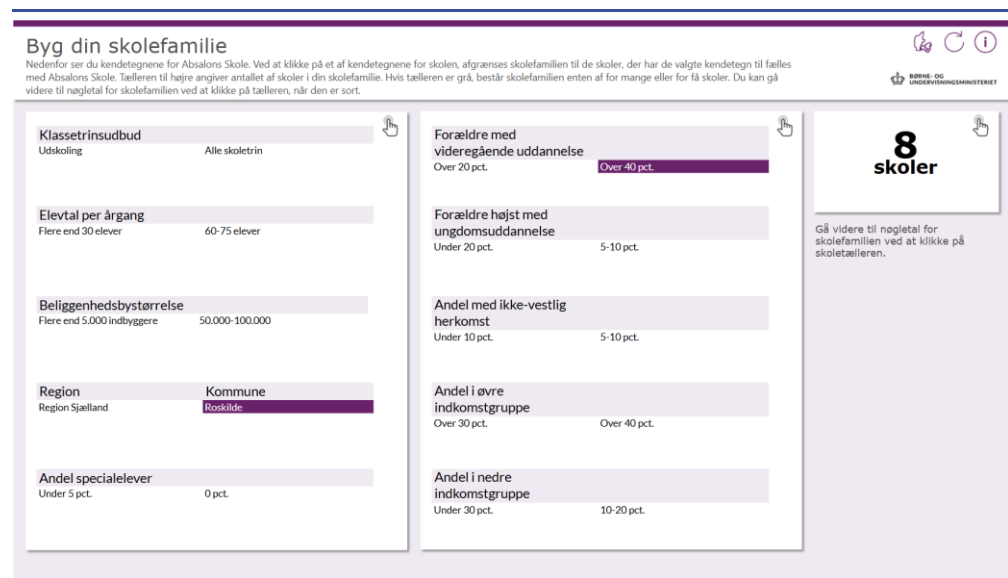
Hvert af de ovenstående kendetegn findes i to udgaver, en hhv. overordnet og en findelt kategorisering. Den venstre kolonne inden for hvert kendetegn viser den overordnede kategorisering af kendetegnet, mens den højre viser den findelte.

Vælger man fx i elevtal pr. årgang kategorien til venstre, finder man skoler, som har flere end 30 elever pr. årgang, mens man i højre side finder den mere specifikke gruppering, som fx kan være 60-75 elever pr. årgang. De værdier, der fremgår ud for de 10 kendetegn, er de værdier, der karakteriserer den valgte skole.

Den højre kolonne med de findelte intervaller indsnævrer dermed skolefamilien mere, end den overordnede gruppering. Hvis man er tilfreds med de kendetegn, man har valgt, men skolefamilien fortsat omfatter flere end 40 skoler, kan man således vælge den mere findelte kategorisering af et valgt kendetegn for at gøre skolefamilien mindre.

Ved fx tilvalg af kendetegnene 'beliggenhedskommune' og 'over 40 pct.' i andel forældre med videregående uddannelse indsnævres skolefamilien til at indeholde 8 skoler. Disse 8 skoler 'opfylder' netop disse fælles kendetegn, og ligger derved i Roskilde kommune, og over 40 pct. af eleverne på disse skoler har forældre med videregående uddannelse.

Figur 5 Tilvalg af kendetegn 'beliggenhedskommune' og 'forældre med videregående uddannelse'

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

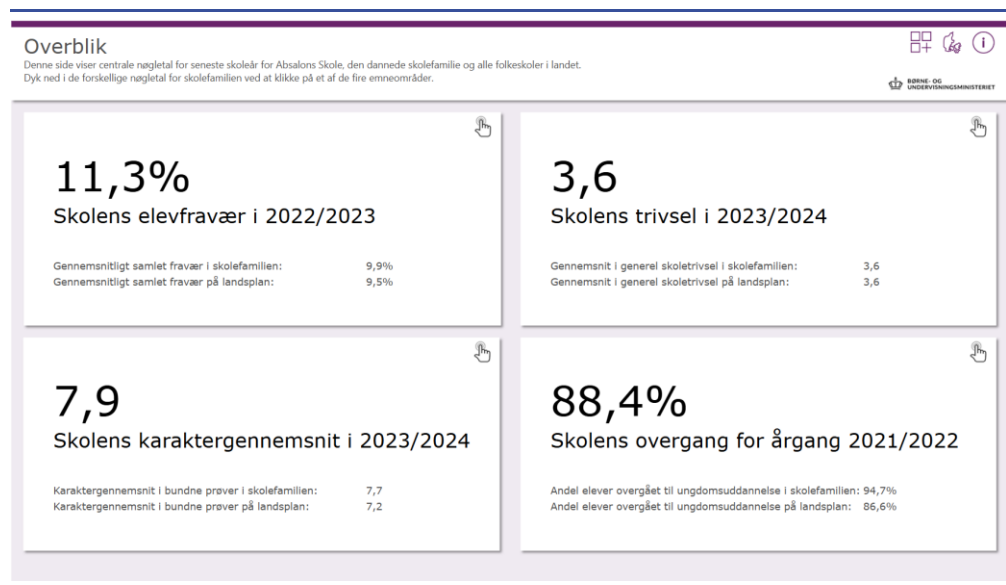
Man kan herefter klikke på feltet med antal skoler for at gå videre til nøgletalsvisningen. Se mere i afsnittet 'Hvordan læses skolefamiliens resultater?'.

Hvordan læses skolefamiliens resultater?

Når man har dannet en skolefamilie og klikket på skoletælleren, sendes man videre til en overbliksside, hvor den valgte skoles nøgletal sammenholdes med nøgletallet for hhv. skolefamilien samlet og alle folkeskoler på landsplan, der indgår i skolefamilieværktøjet. Nøgletallene inkluderet i visningen er skolens elevfravær, skolens trivsel, skolens karaktergennemsnit og skolens overgang til ungdomsuddannelse.

I Figur 6 ses et eksempel på sådan en visning pba. en skolefamilie dannet for 'Absalons Skole'. Se mere om dannelsen af en skolefamilie i afsnittet 'Hvordan danner man en skolefamilie?'

Figur 6 Overblik over nøgletal for en skolefamilie

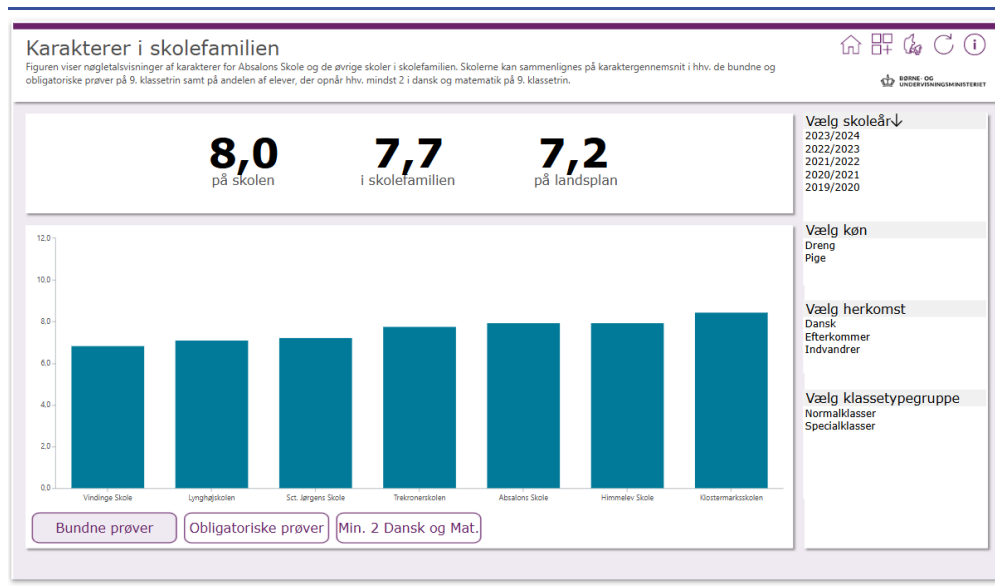

Skolefamilie dannet pba. skolen 'Absalons Skole'
Kilde: Styrelsen for It og Læring.

På denne side vises et overblik over de fire nøgletalsområder, som indgår i skolefamilieværktøjet. Den valgte skoles nøgletal (her Absalons Skoles) fremhæves med stor skrift i hver boks, og som sammenligningsgrundlag vises det gennemsnitlige nøgletal for hhv. skolefamilien og alle folkeskoler i landet (landsplan). Man kan klikke ind på de enkelte nøgletalsområder for at se flere nøgletalsindikatorer inden for området samt filtrere på fx klassetrin og skoleår.

I Figur 7 vises siden med detaljer om nøgletallet 'karakterer'. Øverst fremgår nøgletallet for hhv. den valgte skole, skolefamilien og alle folkeskoler på landsplan. I midten af siden vises nøgletallet for hver skole, der indgår i skolefamilien.

Figur 7 Detaljeret visning med nøgletallet 'karakterer'

Skolefamilie dannet pba. skolen 'Absalons Skole'

Kilde: Styrelsen for It og Læring.

Det er muligt at få vist tre indikatorer for karakterer, hhv. karaktergennemsnit i de bundne prøver (her valgt), karaktergennemsnit i de obligatoriske prøver (Obligatoriske prøver) og andelen elever der har opnået mindst 2 i dansk og matematik (Min. 2 Dansk og Mat.) ved at skifte fane nederst i visningen. Det er desuden muligt at tilpasse visningen til fx et bestemt skoleår eller klassestype ved at klikke på de ønskede værdier i visningens højre side.

For yderligere information om nøgletallene, se følgende sider:

- Elevfravær: [Grundskolen | Elevfravær \(uddannelsesstatistik.dk\)](#)
- Trivsel: [Grundskolen | Elevtrivsel \(uddannelsesstatistik.dk\)](#)
- Karaktergennemsnit: [Grundskolen | Karakterer \(uddannelsesstatistik.dk\)](#)
- Overgange: [Grundskolen | Overgange fra grundskolen \(uddannelsesstatistik.dk\)](#)

Hvordan kan man bruge skolefamilier?

Skolefamilier kan eventuelt indgå i drøftelsen på skolens skoleudviklingssamtale for at få et mere nuanceret billede af skolens tal. I materialepakken til skoleudviklingssamtalen kan man få eksempler fra praksis, som kan give inspiration til, hvordan man inddrager relevant data i samtalerne. Materialepakken kan findes på [Folkeskolen | Test, evaluering og skoleudvikling \(uvm.dk\)](#).

Skolefamilier kan være relevant i skolens løbende brug af data til udvikling af skolens praksis og til evaluering. Inspiration til, hvordan man omsætter data til ny pædagogisk praksis, kan blandt andet findes på [Grundskole | Ledelse | Datainformeret ledelse | Fra data til pædagogisk praksis \(emu.dk\)](#) og på [Grundskole | Forskning og viden | Viden Om-udgivelser | Viden Om – skoleudvikling med data \(emu.dk\)](#).

Skolefamilier kan bruges som et supplement til den socioøkonomiske reference, der ligger tilgængelig på [Grundskolen | Karakterer | Socioøkonomisk reference \(uddannelsesstatistik.dk\)](#). Ligesom den socioøkonomiske reference kan skolefamilier tage højde for forskelle i elevernes sociale baggrund, og dertil medtager skolefamilier en række øvrige rammebetingelser såsom størrelsen på skolen og størrelsen på byen, hvor skolen er beliggende.

Bag om skolefamiliers kendetegn

En skoles kendetegn er beregnet ud fra en række registerbaserede oplysninger på personniveau om elevernes baggrundsforhold samt oplysninger på institutionsniveau.

Personoplysningerne er hentet fra Danmarks Statistik og omfatter nedenstående kendetegn.

Kendetegn - Elevers sociale baggrund	Operationalisering
Elevens herkomst	Andel af elever med ikke-vestlig herkomst
Forældrenes uddannelsesniveau	Andel elever hvis forældre højst har en gymnasial uddannelse Andel elever hvis forældre begge har en videregående uddannelse
Forældrenes indkomstniveau	Andel elever i nedre forældreindkomstkvartil Andel elever i øvre forældreindkomstkvartil
Kendetegn – Skolekarakteristika	Operationalisering
Specialklasseudbud	Andel af elever i specialklasse
Skolestørrelse	Gennemsnitligt antal elever pr. klassetrin
Klassetrinsudbud	Ikke udskoling (0.-3. klasse eller 0.-6. klasse) Udskoling (4.-9. klasse + evt. 10. klasse, 0.-9. klasse + evt. 10. klasse eller 7.-9. klasse + evt. 10. klasse)

På **skoleniveau** indgår følgende kendetegn:

Kendetegn	Operationalisering
Geografisk placering	Beliggenhedsregion Beliggenhedskommune
Bystørrelse	Fx Færre end 5.000 indbyggere i byen, hvor skolen er beliggende

Læs nærmere om de inkluderede kendetegn i metodenotat til skolefamilier: [Grundskolen | Skolefamilier | Metodenotat \(uddannelsesstatistik.dk\)](#)

Man skal være opmærksom på, at skolefamilier ikke tager højde for alle de forhold, som ligger uden for skolens indflydelse. Der kan være andre forhold, der har betydning for elevernes resultater, men som ikke er statistisk målbare eller registrerede. Derfor kan der ligge flere årsager bag forskelle mellem en skoles resultater sammenlignet med resten af skolefamilien – forskelle, som skolen kan dykke ned i ved at starte et samarbejde op med skolerne i familien.

Hvilke skoler indgår i skolefamilieværktøjet?

Omfattede skoler

Skolefamilieværktøjet er målrettet almene kommunale folkeskoler. Værktøjet er opgjort på afdelingsniveau, og alle folkeskoler er som udgangspunkt en del af værktøjet, hvis følgende er opfyldt:

1. Skolen er registreret som en folkeskole og som enten 'afdeling' eller 'institution uden enheder' i Institutionsregistret, når bagvedliggende skolekendetegn beregnes.
2. Skolen er registreret med mindst 10 elever i Danmarks Statistiks elevregister i det senest tilgængelige skoleår.
3. Skolen har ikke udelukkende elevaktivitet på 10. klassestrin i det senest tilgængelige skoleår.
4. Skolen har mindst 50 pct. af eleverne registreret som elever i normalklasser i det senest tilgængelige år. Skoler, hvor mere end 50 pct. af eleverne er registreret i specialklasse, indgår dermed ikke.

Hvis en skole ikke opfylder de ovenstående kriterier, vil den ikke kunne findes i skolefamilieværktøjet.

Kendetegn baseret på de seneste 3 skoleår

Skolens kendetegn er baseret på de 3 seneste skoleår for at opnå en række stabile karakteristika ved skolen, som er mindre følsomme over for større sociodemografiske svingninger i skolens geografiske optageområde.

Skolefamiliernes rammevilkår genberegnes hvert andet år.

Dette forhold gør, at der kan være forskelle mellem resultater på landsplan for emnesiderne på uddannelsesstatistik.dk om hhv. fravær, trivsel, karakterer og overgang til ungdomsuddannelse og resultaterne på landsplan, der vises i skolefamilieværktøjet.

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN
FOR IT OG LÆRING